

| Halőri ismeretek | I. |

Jogi és közigazgatási alapismeretek

Tartalomjegyzék

1. JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI ALAPISMERETEK.....	3
1.1. JOGI ALAPFOGALMAK	3
1.2. A MAGYAR KÖZIGAZGATÁS RENDSZERE.....	9
1.2.1. ALKOTMÁNYOSSÁG ÉS HATALOM.....	9
1.2.2. A HATALOM GYAKORLÁSÁRA JOGOSULT SZERVEK	9
<i>1.2.2.1. AZ ORSZÁGGYŰLÉS</i>	<i>9</i>
<i>1.2.2.2. A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK.....</i>	<i>9</i>
<i>1.2.2.3. A KORMÁNY</i>	<i>9</i>
<i>1.2.2.4. JOGVÉDELMI SZERVEK</i>	<i>10</i>
<i>1.2.2.4.1. ALKOTMÁNYVÉDELEM.....</i>	<i>10</i>
<i>1.2.2.4.2. IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS</i>	<i>10</i>
<i>1.2.2.5. JOGALKOTÓI HATÁSKÖR.....</i>	<i>12</i>
1.3. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK JOGÁLLÁSA, SZEREPE ÉS FELADATA.....	13
1.3.1. AZ ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEZETE.....	13
1.3.2. AZ ÖNKORMÁNYZATOK ALKOTMÁNYOS ALAPIJOGAI	14
1.3.3. ÖNKORMÁNYZATOK ÖNKÉNT VÁLLALHATÓ ÉS KÖTELEZŐ FELADATAI	15
<u>IRODALOMJEGYZÉK.....</u>	<u>HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.</u>

1. JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI ALAPISMERETEK

Az állami halőrnek, a hivatásos halőrnek és a társadalmi halőrnek munkája során jogszabályokat kell betartani és betartatni, ezért szüksége van a jogi alapfogalmak és a vonatkozó jogszabályok megismerésére. Ezzel párhuzamosan meg kell ismernie Magyarország közigazgatási rendszerének alapjait, valamint a helyi önkormányzati feladatokat.

1.1. Jogi alapfogalmak

A jog fogalma

A jog legáltalánosabb megközelítésben emberek közötti viszony, társadalmi viszony. A jog norma, magatartásszabály, az emberi magatartásokat vagy a magatartásokat befolyásoló körülményeket szabályozza.

A jogot a többi magatartásszabálytól az különbözteti meg, hogy a jog esetében az államszervezeti rendszeren keresztül rendelkezésre bocsátjára kényszereszközöket annak érdekében, hogy a társadalom tagjai a jogi normáknak megfelelő magatartást tanúsíthassanak.

A jog tehát állami kényszereszközökkel kikényszeríthető általános magatartásszabály.

A jog keletkezése

A jogtörténetileg is jelentős forrása a társadalmi gyakorlat, a szokások kialakulása, elfogadása, alkalmazása, azonban a szokásjog nem alapja a jogi normáknak. (A szokás a társadalom tagjai közötti érintkezések, kapcsolatok, viszonyok révén kialakuló, rendszeresen ismétlődő magatartás.)

A jog másik jelentős forrása az állami szervek jogalkotó tevékenysége során keletkező jogszabályok.

Jogforrások

- Materiális jogforrás azon jelenségek összessége, amelyek a jog tartalmának eredetére utalnak. Ideális körülmények között, pl. a törvényekben a legszélesebb társadalmi akarat jelenik meg.
- Formális jogforrás mindaz, amittől a jogszabály ereje és érvényessége származik. (A jog külsődleges jegyei azt jelentik, hogy meghatározott állami szerv van felhatalmazva jogalkotói tevékenység végzésére, valamint ki vannak dolgozva a jogalkotói folyamat eljárási szabályai, meghatározott az állami akarat joggá válásának teljes folyamata: hatályosság, érvényesség, határidők stb.)
- Külső jogforrás az az érzékelhető megnyilvánulási forma, amelyben a jog megjelenik (pl. törvény, rendelet).
- Belső jogforrás azt a tényezőt jelenti, amelyből a jog származik, azaz magát a jogalkotó szervet.

Speciális jogforrások

A nemzetközi egyezmények (pl.: Ramsari Egyezmény) az azt aláíró államokat kötik. A nemzetközi egyezményt aláíró állam kötelezettsége, hogy megtegyen minden intézkedést annak érdekében, hogy az állam fennhatósága alá tartozó jogalanyok az egyezménynek megfelelően cselekedjenek.

Ramsari Egyezmény

- 145 ország aláírója
- 1200 vizes élőhely világszerte, 100km² kiterjedéssel
- Bölcs hasznosítás
- Részes felek konferenciája
- Aláíró országok közötti együttműködés
- Nemzeti vizes élőhely bizottságok

A Kúria jogegységi határozatai (irányelvei és elvi döntései) a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében születnek. A szokásjog a társadalom tagjai között kialakult és az ismétlődések folytán meggyökeresedett olyan magatartásszabály, amelyet az állam elismer és kikényszerítését állami eszközökkel biztosít(hat)ja.

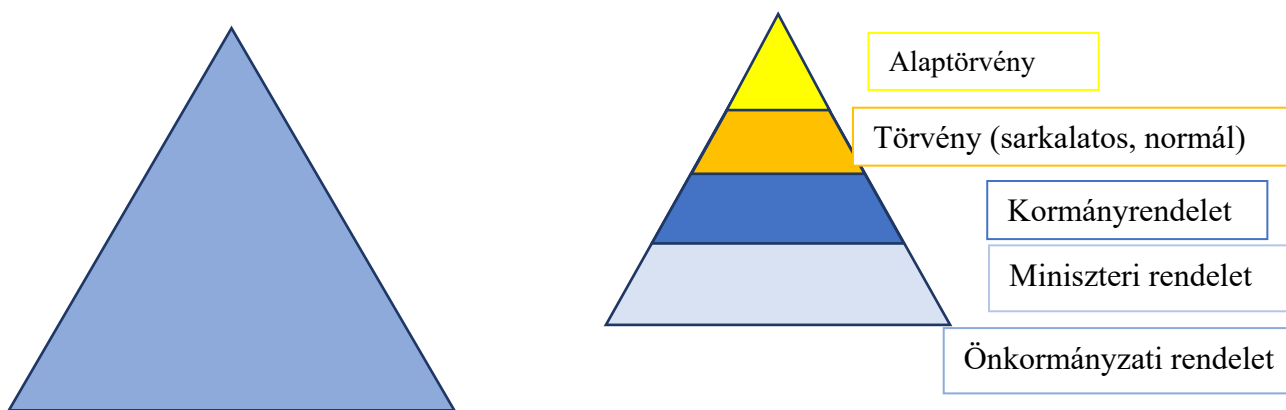
Jogforrási hierarchia

A jogforrási hierarchia csúcsán az Alaptörvény áll. A következő az Országgyűlés által alkotott törvény, majd ezt követi a kormányrendelet.

A kormánynak önálló jogalkotói hatásköre van, de jogforrása nem lehet ellentétes a hatályos törvényekkel.

Miniszteri rendelet csak olyan tárgyban jelenhet meg, amely a miniszter (minisztérium) hatáskörébe, feladatkörébe tartozik, illetve amire törvény vagy kormányrendelet adott felhatalmazást.

Az önkormányzati rendelet a jogi hierarchia legalsó szintjén helyezkedik el. Az önkormányzat helyi képviselői szerv, ennek megfelelően jogosult arra, hogy eredeti módon szabályozzon életviszonyokat, de csak a saját működési területén (pl. állattartás rendje, nyitvatartási idő stb.).

Jogforrási hierarchia

A jogág

A jogrendszeren – mint hatályos joganyagon – belül a jogszabályok csoportosítása, megfelelő tagozódása jelentkezik. A különböző jogszabályok összefüggenek egymással, szorosan kapcsolódnak egymáshoz, és a modern jogrendszerekben jogágakra (jogszabálycsoportokra) tagozódnak:

Az anyagi jog

Azoknak a jogi normáknak az összessége, amelyek meghatározzák a jogalanyok követendő magatartásának tartalmát (az alanyi jogokat és az alanyi kötelezettségeket). Alapvetően törvénykönyvekbe foglalva találhatóak, mint például a Polgári törvénykönyv (Ptk.).

Az alaki (eljárási) jog

Az anyagi jog érvényesülését szolgálva eljárási rendet állapít meg az eljáró állami szervek és az állampolgárok számára, valamint meghatározza az anyagi jogszabályok kikényszerítésének módját. Rendszerint jogszabályok teljesítik ezt, pl. az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.).

Amikor a jogszabály hatályáról beszélünk, akkor azt határozzuk meg, hogy a jogszabály milyen esetekre vonatkozik, milyen esetekben alkalmazandó, milyen esetekben fejt ki kötelező erejét. A hatály tekintetében négy aspektust:

- a) tárgyi,
- b) területi,
- c) személyi és
- d) időbeli hatályt

szokás megkülönböztetni.

a) Tegyük fel, hogy valamely jogszabály szerint adót kell fizetni a személygépkocsik forgalomba helyezése után, de ez a jogszabály nem rendelkezik a motorkerékpárokról. Ez a jogszabály tehát a személygépkocsik forgalomba helyezésére vonatkozik, de nem vonatkozik a motorkerékpárok forgalomba helyezésére. Ebben az esetben azt mondjuk, hogy a jogszabály tárgyi hatálya a személygépkocsikra, illetve azok forgalomba helyezésére terjed ki, míg a motorkerékpárokra, illetve azok forgalomba helyezésére nem.

Röviden: a személygépkocsik a jogszabály tárgyi hatálya alá tartoznak, míg a motorkerékpárok nem.

b) A közúti közlekedés szabályait megállapító magyar jogszabály a Magyarország területén levő közutakon és közforgalom előtt el nem zárt magánutakon folyó közlekedést szabályozza, ugyanakkor például a franciaországi közutakon történő közlekedésre más szabályok vonatkozhatnak. Röviden: a magyar jogszabály területi hatálya Magyarországra terjed ki.

c) A közalkalmazottakról szóló jogszabályban (a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben) meghatározott szabályok a közalkalmazottakra vonatkoznak, míg a magánszférában dolgozókról a közalkalmazotti törvény nem tartalmaz rendelkezést. Azaz a közalkalmazotti törvény személyi hatálya alá a közalkalmazottak tartoznak

d) Egy jogszabályt meghatározott időponttól kezdve (pl. 2007. október 1-től) és meghatározott időpontig (pl. 2011. január 15-ig) kell alkalmazni. Ez a két időpont a jogszabály hatályba lépésének időpontja, illetve a jogszabály hatályvesztésének vagy hatályon kívül helyezésének időpontja.

Minthogy az időbeli hatály a hatályosság leggyakrabban felmerülő aspektusa, ha egy jogszabályról általánosságban azt mondják, hogy „hatályban van”, „hatályos”, akkor többnyire az időbeli hatályára gondolnak, és azt értik ez alatt a kifejezés alatt, hogy a jogszabály hatályba lépésének időpontja már elmúlt, de hatályvesztésének időpontja még nem következett be.

Hatáskör, illetékesség

A jogszabályok tartalma, szabályozási jogköre igazodik az állami szervek hatásköréhez. A hatáskör kettős értelmű, egyrészt az állami szervek közötti tevékenységi kör szerinti munkamegosztást, másrészt pedig egy vertikális, ügyek szerinti munkamegosztást jelent.

Az illetékesség azt határozza meg, hogy az azonos hatáskörrel rendelkező szervek közül melyiknek van adott ügyben eljárási jogosultsága. Amíg a hatáskör az állami szervek között szűkebb értelemben vertikális munkamegosztást jelent (pl. a halgazdálkodási terv jóváhagyása a vízterület fekvése szerinti halgazdálkodási hatóság hatásköre, idegen honos halfaj telepítését a Pest vármegyei halgazdálkodási hatóság engedélyezheti), addig az illetékesség az azonos hatáskörű állami szervek közötti horizontális munkamegosztást jelenti, és rendszerint területi jelentéssel bír (pl. egy Nógrád vármegyében tevékenykedő halórt a Nógrád vármegyei Kormányhivatal halgazdálkodási hatósága vesz nyilvántartásba, egy Békés vármegyében tevékenykedőt pedig a Békés vármegyei Kormányhivatal ügyintézője).

A jogviszony alanya

Lehet ember (természetes személy), jogi személy (pl. cég), az állam, jogképességgel felruházott nem jogi személyiségű szervezet (pl. sportegyesület). A jogalany tulajdonképpen gyűjtőfogalom, magában foglalja mindazok körét, akik jogokkal, kötelezettségekkel rendelkezhetnek.

A jogviszony tárgya

Az, amire a jogviszony irányul. A jogviszony tárgya gazdaságilag az az érdek, amelynek kielégítését a jogviszony megcélozza. A vagyoni viszonyokban a jogviszonyok leggyakoribb tárgyai dolgok, amikre a jogosultság irányul, illetve a szolgáltatás, amely magatartást a felek egymástól megkövetelnek.

A jogviszony tartalma

Mindazon jogok és kötelezettségek, amelyek a jogviszony alanyait az adott jogviszonyból folyóan megilletik (pl. ha valakinek van egy lakóingatlana, akkor a tulajdonjogi jogviszony tartalma azon jogok és kötelezettségek összessége, amelyek a tulajdonjog gyakorlásából adódnak, azaz a tulajdonos jogosult a dolog használatára, birtoklására és a dolog feletti rendelkezésre stb., és köteles viselni azokat a terheket, amelyek együtt járnak a tulajdonjog gyakorlásával, pl. közös költség, adó).

Jogképesség

Az ember (természetes személy) jogképessége a vagyoni viszonyokban általános, az emberek jogképessége a vagyoni viszonyokban egyenlő.

A vagyoni jogviszonyokban a természetes személy (ember) jogképessége az élve születésétől a haláláig tart. Ez azt jelenti, hogy az ügyei vitelére képtelen csecsemő vagy a cselekvőképtelen felnőtt is vagyoni jogalany, jogai és kötelességei lehetnek, örökölhet vagyont és hagyatéki terheket, kaphat ajándékot stb.

A cselekvőképesség

A vagyoni jogképességtől független, hogy az ember saját nevében, önállóan dönthet-e saját jogviszonyairól vagy sem.

A cselekvőképesség azt jelenti, hogy az ember rendelkezik olyan szintű belátási képességgel, tudatállapottal, ami alkalmassá teszi őt arra, hogy vagyoni jogviszonyokban a saját nevében tegyen jogi nyilatkozatokat. A cselekvőképesség a jogügyletekhez (szerződésekhez) kapcsolódó jogi kategória.

A magyar jog cselekvőképesnek tekinti a 18. életévét betöltött (vagy házasságkötés révén „nagykorúvá vált”) személyt, aki nem áll cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alatt.

A 14 év alatti gyermekek cselekvőképtelenek, míg 14-18 év között korlátozott cselekvőképességről beszélünk. Különböző betegségek miatt lehet cselekvőképtelen egy 18 év feletti személy is.

1.2. A magyar közigazgatás rendszere

1.2.1. Alkotmányosság és hatalom

Az **Alaptörvény** jogszabályok és szokások összessége, amely az állami szervek létrehozására, működtetésére, az állami szervek és a magánszemélyek kapcsolatára vonatkozó legfontosabb szabályokat tartalmazza. Az Alaptörvény minden más jogszabály alapjául szolgál. Az Alaptörvényt minden szervnek és állampolgárnak be kell tartania (a törvényalkotót is köti).

1.2.2. A hatalom gyakorlására jogosult szervek

1.2.2.1. Az Országgyűlés

Magyarországon a törvényhozói hatalmat az Országgyűlés gyakorolja. Az Országgyűlés az Alaptörvény rendelkezése szerint Magyarország legfelsőbb államhatalmi és népképviselői szerve, amely a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.

Az Országgyűlés két legfontosabb funkciója:

- a törvényhozó hatalom gyakorlása és
- a végrehajtó hatalom ellenőrzése.

1.2.2.2. A köztársasági elnök

Az Alaptörvény rendelkezése szerint „Magyarország államfője a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és öröklik az államszervezet demokratikus működése felett.”

Magyarország köztársasági elnökét az Országgyűlés öt évre választja, és legfeljebb egy alkalommal újraválasztható. Köztársasági elnökké megválasztható bármely választójogosult magyar állampolgár, aki a választás napjáig betöltötte 35. életévét. A köztársasági elnök választása az Országgyűlés feladata.

1.2.2.3. A kormány

A végrehajtó hatalom a közigazgatási szervezetrendszer működésében valósul meg, melynek csúcán a kormány áll. A kormány általános hatáskörű testületi szerv, amely a miniszterelnökből és a miniszterekből áll.

A kormánynak kettős funkciója van. Egyrészt kormányzati feladatokat lát el, másrészt irányítja, illetve felügyeli a közigazgatást.

A miniszterek részt vesznek a kormány ülésein, a kormány általános politikájának keretei között vezetik az irányításuk alatt lévő minisztériumot, illetve irányítást vagy felügyeletet gyakorolnak a kormánynak alárendelt egyéb államigazgatási szervek felett.

(Pl. az Agrárminisztérium irányítása alatt működik a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal.)

1.2.2.4. Jogvédelmi szervek

Jogvédelem alatt az alkotmányvédelmet és az igazságszolgáltatási tevékenységet értjük. Az előbbit Magyarországon az Alkotmánybíróság és a különböző országgyűlési biztosok, míg az utóbbit a bírói szervezet és az ügyészségek látják el.

Az alkotmány védelme, illetve szabályainak betartása valamennyi állami szerv feladata és kötelessége, egyes állami szervek azonban kifejezetten ezzel a céllal jönnek létre és gyakorolják hatáskörüket.

1.2.2.4.1. Alkotmányvédelem

Alkotmánybíróság

Az Alkotmánybíróság legfontosabb feladata a jogszabályok, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszközei alkotmányellenességének vizsgálata. Az Alkotmánybíróság feladatkörébe tartozik az is, hogy megállapítsa a jogalkotó szerv mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes tevékenységét.

Országgyűlési biztosok

Az Országgyűlés egyes alkotmányos jogok védelmére külön biztost is választhat, aki a szakterületén önálló intézkedési joggal rendelkezik. Ez idő szerint hazánkban az alapvető jogok biztosa került megválasztásra (aki jogutódja az állampolgári jogok országgyűlési biztosának és az adatvédelmi biztosnak, a jövő nemzedéke biztosának, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok biztosának.)

1.2.2.4.2. Igazságszolgáltatás

Bíróság

Hazánkban az igazságszolgáltatás a bíróságok feladata. Az igazságszolgáltatás – általában bíróság által végzett – jogalkalmazó tevékenység. Az eljárás során a jogszerű állapot helyreállítása, illetőleg a jogsérelem által okozott joghátrány kiegyenlítése a cél. A bíróság dönt a büntető ügyekben, a polgári jogi ügyekben, a munkaügyi vitákban, és felülvizsgálja a közigazgatási határozatok törvényességét is.

Az igazságszolgáltatási szervek Magyarországon:

- a Kúria
A bírósági hierarchia csúcsán helyezkedik el a Kúria, melyet az elnök vezet. Legfontosabb feladata az egységes és következetes bírói gyakorlat kialakítása. Ezt a rendkívül fontos feladatát ún. jogegységi határozatok meghozatalával látja el. Ezek a határozatok elvi jellegű iránymutatásokkal szolgálnak, és a bíróságokra nézve kötelező erővel bírnak.
- az ítéltáblák (Fővárosi, Pécsi, Szegedi, Győri, Debreceni)
Az 5 ítéltábla a törvényszékek és a Kúria közötti szintet jelenti, létrehozataluk célja a korábbi Legfelsőbb Bíróság tehermentesítése volt. A törvényszékek határozatai elleni fellebbezéseket az ítéltáblák bírálják el.
- a törvényszékek (Fővárosi és 19 vármegyei)
A törvényszékek első és másodfokú bíróságként járnak el. A törvényszékekre két módon kerülhet az ügyünk. Az egyik mód az, hogy az első fokon (tehát a járásbíróságon vagy kerületi bíróságon) hozott ítélettel szemben fellebbezést nyújt be valamelyik érdekelt fél. Nem minden ügy indul azonban a járásbíróságokon, vannak olyan ügyek, amelyek a törvényszéken indulnak, amelyek ebben az esetben elsőfokú bíróságként járnak el.
- a járásbíróságok és a kerületi bíróságok
A legtöbb ügygel első fokon a járásbíróságok szintjén találkozhatunk. Vidéken 107, Budapesten 6 járásbíróságon folyik az ítélezés ma Magyarországon.

Ügyészség

Az ügyészség az állampolgárok jogainak, valamint az alkotmányos rendnek a védelméről gondoskodik. Ennek érdekében védi az állam, minden állami szerv és az állampolgárok jogszabályban biztosított jogait, fellép az Alkotmány, a törvények megtartása érdekében, üldözi a tudomására jutott bűncselekményeket.

1.2.2.5. Jogalkotói hatáskör

Magyarországon a következő állami szervek rendelkeznek jogalkotási hatáskörrel:

- az Országgyűlés,
- a Kormány,
- a Magyar Nemzeti Bank elnöke,
- a miniszterelnök és a Kormány más tagjai (miniszterek),
- a helyi (települési és vármegyei) önkormányzatok.

A jogszabályok nem azonos rangúak, köztük hierarchikus rend épült ki. Az állami szervek rendszerében felsőbb szinten elhelyezkedő szerv által kibocsátott jogszabály erősebb, ami azt jelenti, hogy az alacsonyabb szinten elhelyezkedő szerv által kibocsátott jogszabály nem lehet ellentétes a magasabb szinten elhelyezkedő szerv által kibocsátott jogszabály rendelkezésével.

A törvény (tv.)

A törvény a legmagasabb rendű jogforrás, amelynek megalkotására az Országgyűlés jogosult.

A törvényeket a megalkotás évével, az adott évben alkotott törvény római számmal jelölt sorszámmal és a törvény címével kell megjelölni, pl.: Ahalgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény (Hhvtv.).

A rendelet

Rendelet alkotására – főszabály szerint – a végrehajtó hatalom és a helyi önkormányzat jogosult. Ennek megfelelően rendeletet a Kormány (kormányrendelet), a miniszterelnök (miniszterelnöki rendelet), a miniszterek (miniszteri rendelet) és a helyi önkormányzatok (helyi önkormányzati rendelet) alkotnak.

A rendeletet évenként újra kezdődő sorszámmal, a kibocsátás évével, hónapjával és napjával, a kibocsátó megnevezésével és a rendelet címével kell megjelölni, pl.: "Ahalgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról szóló 133/2013. (XII. 29.) VM rendelet".

A jogszabályok kihirdetése a Magyar Közlönyben történik.

1.3. A helyi önkormányzatok jogállása, szerepe és feladata

Magyarország területe fővárosra, vármegyékre, városokra és községekre tagozódik. A fővárosban és a városokban kerületek alakíthatók ki.

A fent felsorolt területi tagozódásnak megfelelően jöttek létre az önkormányzatok típusai, melyek közül az alaptípust a városi és a községi települési önkormányzatok jelentik. Sajátos önkormányzati típust képviselnek a kisebbségi önkormányzatok.

Az önkormányzatok jogai egyenlők, az egyes önkormányzatok közötti kapcsolatokat a mellérendeltség jellemzi.

1.3.1. Az önkormányzatok szervezete

Az önkormányzati feladat- és hatáskörök címzettje – főszabályként – az önkormányzat képviselőtestülete.

Önkormányzati feladatot elláthatnak a képviselőtestület szervei is:

- a polgármester,
- a bizottságok,
- a polgármesteri hivatal és
- a részönkormányzat testülete.

A képviselőtestület

Az önkormányzat legfontosabb szerve a képviselőtestület. A választópolgárok önkormányzáshoz való joga a képviselőtestületi munkában, valamint az általuk választott települési képviselők, polgármesterek tevékenységén keresztül valósul meg.

A legfontosabb döntések meghozatala a képviselőtestület hatáskörébe tartozik, egyedül e szerv jogosult a helyi közügyek körébe tartozó társadalmi viszonyokat helyi jogszabályban (önkormányzatirendelet) szabályozni. Működését testületi ülés formájában fejt ki.

Polgármester

A polgármestert (a fővárosban: főpolgármestert) a település lakossága közvetlenül, az önkormányzati képviselőkkel egyidejűleg választja meg.

A polgármester saját munkájának segítésére, helyettesítésére a képviselőtestület tagjai sorából egy vagy több alpolgármestert választ.

Polgármesteri Hivatal

A mindennapos igazgatási feladatok ellátására, a bizottságok, a polgármester és a képviselőtestület működésének biztosítására, döntéseinek előkészítésére és a meghozott döntések végrehajtására a képviselőtestület által létrehozott hivatal.

Jegyző

A jegyző a képviselőtestület által kinevezett, a törvényben meghatározott képesítéssel rendelkező köztisztviselő, aki vezeti a polgármesteri hivatalt. Feladata kettős: egyrészt a képviselőtestületmunka kiszolgálása, másrészt elsőfokú államigazgatási hatósági feladatok ellátása. A Jegyző irányítja többek között a mezei őrszolgálat munkáját.

Bizottságok

A képviselőtestület – munkájának segítésére – bizottságokat alakíthat. A bizottságokrészen a képviselők közül, részben külső szakértőkből állnak, a bizottság tagjainak többsége, illetve a bizottság elnöke azonban csak települési képviselő lehet.

Részönkormányzat testülete

Ez a szervezet kínál lehetőséget arra, hogy a korábbi évtizedekben egyesített – s így önállóságukat veszített – települések újra kialakíthassák saját arculatukat, de lehetővé teszi azt is, hogy amennyiben egy településen belül elkülönült érdekstruktúrával rendelkező település-, illetve városrészek alakulnak ki (pl. üdülőterület), teret nyújtson a viszonylag önálló helyi politika kialakításához. Jogállása nagyban hasonló az önkormányzati bizottsághoz, de összetétele attól eltérhet.

1.3.2. Az önkormányzatok alkotmányos alapjai

Az önkormányzatiság tartalma az önkormányzatok alkotmányos alapjaiból ismerhető meg.

A helyi képviselőtestület:

- rendeletet alkot;
- határozatot hoz;
- önállóan igazgat;
- meghatározza szervezeti és működési rendjét;
- gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
- meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
- e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
- dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;
- önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címeket alapíthat;
- a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
- szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdekképviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzataival, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;
- törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

1.3.3. Önkormányzatok önként vállalható és kötelező feladatai

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény szerint a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. Az önként vállalt közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabályt nem sért. Az önként vállalt feladatok megoldása azonban nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását.